

НОЋНА МОЛИТВА

ПОВЕЧЕРЈЕ

Поредак молитве на крају дана

Увод

Древно последовање Повечерја добило је назив од латинске речи comple-torium, у значењу „довршење“ или „испуњење“. То је, пре свега, служба тишине, сабраности и молитвеног осврта пред починак, на самом крају дана. Најпотпуније се доживљава када његов завршетак заиста буде завршетак дана — без додатака, разговора и буке. Ако је потребно упутити беседу или обавити неки посао, то треба учинити пре почетка Повечерја. Ако се служба врши у храму, присутни се по завршетку разилазе у тишини; ако се врши у дому, одлази се мирно на починак.

Структура

Припрема

Служитељ призива благослов на сав свети народ Божји.

Могу се употребити одобрене покајне молитве.

Може се певати химна или прикладна духовна песма.

Реч Божја

Овај део обухвата:

- псалмопојање;
- кратко читање из Светог писма;
- одговорни стих (респонсориј), којим се човек предаје у руке Божје;
- јеванђелску песму „Сада отпушташ“ — Песму Светог Симеона Богопримца.

Молитве

Могу се принети прозбе и благодарења.

Чита се завршна молитва (колекта).

Може се читати Молитва Господња.

Завршетак

Служба се завршава призивањем Божје заштите у предстојећој ноћи и једноставним благословом.

Напомене

1. Дневне, сезонске и друге варијанте

Поредак Повечерја који следи може се употребљавати свакога дана током целе године. Псалам, читање из Светог писма и завршна молитва могу се, међутим, мењати из дана у дан; химна, читање, припев уз Песму Светог Симеона, завршна молитва и благослов могу се мењати према црквеном периоду и празнику. У наставку су дати текстови за дневне и сезонске варијанте, као и за празничну употребу.

2. Јеванђелско читање

У прикладним приликама, нарочито у суботу увече и уочи празника, Јеванђеље предвиђено за наредни дан може се прочитати пре Повечерја или уместо уобичајеног кратког читања.

3. Благодарeње

Молитвени осврт на протекли дан може, поред покајања, да пређе и у благодарење. У том случају може се употребити нека од молитава благодарења из сезонских облика Јутарње и Вечерње молитве или одговарајућа молитва благодарења из богослужбеног приручника изворне традиције.

4. Покајање

Када се чита исповедање грехова, оно се може заменити другим покајним чином. Све што претходи возгласу „Боже, похитај да нас спасеш“ може се изоставити; то је нарочито прикладно ако је те вечери већ служена Света Евхаристија.

5. Алилуја

„Алилуја“ које је укључено у пасхални облик одговорног стиха употребљава се од Васкрса до Педесетнице, а не у другим периодима. „Алилуја“ после почетних стихова и одговора употребљава се увек, осим у време Великог поста.

6. Завршетак

Одговор у угластим заградама [] по правилу се употребљава само ако се наредног јутра служи Света Евхаристија.

Поредак ноћне молитве — Повечерје

Припрема

Господ Сведржитељ нека нам дарује тиху ноћ и добар свршетак.

Амин.

Помоћ је наша у Имену Господњем.

Који је створио небо и земљу.

Може уследити време тишине за молитвени осврт на протекли дан.

Могу се употребити следеће или друге прикладне речи покајања:

**Премилостиви Боже,
исповедамо Ти,
пред свима небеским силама и једни пред другима,
да смо сагрешили мишљу, речју и делом,
и оним што смо пропустили да учинимо.
Опрости нам грехе наше,
исцели нас Духом Својим
и подигни нас у нови живот у Христу. Амин.**

Боже, похитај да нас спасеш.

**Господе, похитај нам у помоћ.
Слава Оцу и Сину
и Светоме Духу;
као што беше у почетку, тако и сада и увек,
и у векове векова. Амин.**

Алилуја.

Може се певати следећа или друга прикладна химна:

*Пре него што се дан доврши,
Тебе молимо, Творче света:
љубављу Својом постојаном
чувај нас док сном почивамо.*

*Од злих снова заклони нас,
од ноћнога страха и ужаса;
под ноге сатри врага смртнога,
да нам не приђе помисао грешна.*

*Оче, испуни молитву нашу
кроз Исуса Христа, Сина Свога Јединороднога,
и Духа Светога, чијим дахом
душе наше оживљавају из смрти.*

Псалмопојање

Може се читати један или више следећих псалама. Бројеви у заградама означавају бројање у изворнику када се разликује од црквеног, септуагинтиног бројања.

Псалам 4

1. Кад Те призивам, услиши ме, Боже правде моје; у тескоби Ти си ми дао простор. Помилуј ме и услиши молитву моју.
2. Синови човечји, докле ћете славу моју обраћати у срамоту? Докле ћете љубити таштину и тражити лаж?
3. Знајте да је Господ дивним учинио вернога Свога; Господ ће ме услишити кад Га призовем.
4. Гневите се, али не грешите; размишљајте у срцима својим на постељама својим и утихните.
5. Принесите жртву правде и уздајте се у Господа.
6. Многи говоре: „Ко ће нам показати добро?“ Господе, подигни на нас светлост лица Свога.
7. Дао си радост у срце моје, већу него кад се умноже жито, вино и уље њихово.
8. У миру ћу лећи и заспати, јер ме Ти једини, Господе, настањујеш у сигурности.

Псалам 90 (91)

1. Који живи у заклону Вишњеге, под сенком Свемогућеге почива.
2. Рећи ће Господу: „Ти си прибежиште моје и тврђава моја, Бог мој, у Кога се уздам.“
3. Јер ће те Он избавити од замке ловчеве и од погубне пошасте.
4. Крилима Својим заклониће те, и под перјем Његовим бићеш сигуран; истина Његова биће ти штит и ограда.
5. Нећеш се бојати страха ноћнога, ни стреле која лети дању,
6. ни пошасте што ходи у тами, ни помора што пустоши у подне.
7. Пашће поред тебе хиљада и десет хиљада с десне стране твоје, али се теби неће приближити.
8. Само ћеш очима својим гледати и видети плату безбожницима.
9. Јер си Господа изабрао за прибежиште своје, Вишњеге за уточиште своје.
10. Неће те задесити зло, и пошаст се неће приближити дому твоме.
11. Јер ће анђелима Својим заповедити за тебе да те чувају на свим путевима твојим.
12. На рукама ће те носити, да се не спотакне о камен нога твоја.
13. На лава и змију стаћеш; згазићеш лавића и аждају.
14. „Зато што је љубав своју положио на Мене, избавићу га; заштитићу га, јер је познао Име Моје.
15. Призваће Ме, и услишићу га; с њим ћу бити у невољи, избавићу га и прославити.
16. Дугим животом наситићу га и показаћу му спасење Своје.“

Псалам 133 (134)

1. Ево, благосиљајте Господа, све слуге Господње, који ноћу стојите у дому Господњем.
2. Подигните руке своје ка светињи и благосиљајте Господа.
3. Нека те Господ, Који је створио небо и земљу, благослови са Сиона.

На крају псалмопојања говори се или пева:

**Слава Оцу и Сину
и Светоме Духу;
као што беше у почетку, тако и сада и увек,
и у векове векова. Амин.**

Читање из Светог писма

Чита се једно од следећих кратких читања или други прикладан одељак.

Ти си, Господе, усред нас, и Именом Твојим зовемо се; не остави нас, Господе Боже наш.

Јеремија 14, 9

или

Будите трезвени и бдите, јер противник ваш, ђаво, као лав ричући ходи и тражи кога да прождере. Њему се противите, чврсти у вери.

1. Петрова 5, 8–9

или

Слуге Јагњетове гледаће лице Божје, и Име Његово биће на челима њиховим. И ноћи више неће бити; неће им бити потребна светлост светиљке ни светлост сунца, јер ће их Господ Бог обасјавати, и цароваће у векове векова.

Откривење 22, 4–5

Одговорни стих

Може се говорити следећи респонсориј:

У руке Твоје, Господе, предајем дух свој.

У руке Твоје, Господе, предајем дух свој.

Јер си ме искупио, Господе, Боже истине.

Предајем дух свој.

Слава Оцу и Сину и Светоме Духу.

У руке Твоје, Господе, предајем дух свој.

У пасхалном периоду:

У руке Твоје, Господе, предајем дух свој. Алилуја, алилуја.

У руке Твоје, Господе, предајем дух свој. Алилуја, алилуја.

Јер си ме искупио, Господе, Боже истине.

Алилуја, алилуја.

Слава Оцу и Сину и Светоме Духу.

У руке Твоје, Господе, предајем дух свој. Алилуја, алилуја.

Чувај ме као зеницу ока.

Под сенком крила Својих сакриј ме.

Јеванђелска песма — „Сада отпушташ“

Говори се или пева Песма Светог Симеона Богопримца (Nunc dimittis).

Сачувај нас, Господе, док бдимо,

и чувај нас док спавамо,

да будни бдимо са Христом,

а уснули почивамо у миру.

1. Сада отпушташ у миру слугу Свога, Владико, по речи Својој;
2. јер видеше очи моје спасење Твоје, које си припремио пред лицем свих народа,
3. светлост за просвећење незнабожаца и славу народа Твога Израиља.

Лука 2, 29–32

Слава Оцу и Сину и Светоме Духу;

као што беше у почетку, тако и сада и увек, и у векове векова. Амин.

Сачувај нас, Господе, док бдимо,

и чувај нас док спавамо, да будни бдимо са Христом, а уснули почивамо у миру.

Молитве

Овде се могу принети прозбе и благодарења.

Завршна молитва

Може се чувати тишина.

Посети, Господе, ово место, молимо Те,

и далеко од њега одагнај све замке непријатеља;

нека свети анђели Твоји пребивају с нама и чувају нас у миру,

и нека благослов Твој увек буде на нама;

кроз Исуса Христа, Господа нашега.

Амин.

Може се читати Молитва Господња.

Завршетак

У миру ћемо лећи и заспати;

јер нас Ти једини, Господе, настањујеш у сигурности.

Остани с нама, Господе Исусе,

јер се приближила ноћ и дан је већ на измаку.

Као што стражар ишчекује јутро,

тако ми ишчекујемо Тебе, Христе.

[Дођи са свитањем дана

и објави нам Себе у ломљењу хлеба.]

Господ нека нас благослови и сачува;

Господ нека обасја лице Своје над нама и буде нам милостив;

Господ нека погледа на нас милостиво и дарује нам мир.

Амин.

Дневне, сезонске и друге варијанте Повечерја

Следећа завршна молитва може се употребљавати на Повечерју свакога дана током целе године:

Просветли таму нашу, Господе, молимо Те,

и по великој милости Својој

сачувај нас од свих опасности и невоља ове ноћи,

ради љубави Сина Твога Јединороднога,

Спаситеља нашега Исуса Христа.

Редовно време током године

Недеља

Псалми 103 (104), 1.21–33; 133 (134)

Кратко читање: следеће или друго прикладно.

Ти си, Господе, усред нас, и Именом Твојим зовемо се; не остави нас, Господе Боже наш.

Јеремија 14, 9

Завршна молитва

Свемогући Боже,

победом над силама таме

Христос нам је припремио место у новом Јерусалиму;

дај да ми, који смо овога дана благодарили за Његово Васкрсење,

славимо Њега у вечном Граду

чија је Он светлост;

кроз Исуса Христа, Господа нашега.

Понедељак

Псалам 4

Кратко читање: следеће или друго прикладно.

Овако говори Господ Бог, Светац Израиљев: „У повратку и миру бићете спасени; у тиховању и уздању биће снага ваша.“

Исаија 30, 15

Завршна молитва

Буди присутан, милостиви Боже,
и чувај нас кроз тихе часове ове ноћи,
да ми, уморни од промена и неизвесности овога пролазног света,
починемо у Твојој вечној непроменљивости;
кроз Исуса Христа, Господа нашега.

Уторак

Псалам 142 (143)

Кратко читање: следеће или друго прикладно.

Исус рече: „Ходите к Мени сви који сте уморни и натоварени, и Ја ћу вас одморити. Узмите јарам Мој на себе и научите се од Мене, јер сам кротак и смирен срцем, и наћи ћете покој душама својим. Јер је јарам Мој благ и бреме је Моје лако.“

Матеј 11, 28–30

Завршна молитва

Погледај, Боже, са небеског престола Свога;
просветли таму ове ноћи небеском светлошћу Својом
и од синова светлости одагнај дела таме;
кроз Исуса Христа, Спаситеља нашега.

Среда

Псалам 30 (31), 1–5 [19–крај]

Кратко читање: следеће или друго прикладно.

Понизите се, дакле, под моћну руку Божју, да вас узвиси кад дође време. Сву своју бригу положите на Њега, јер се Он стара за вас.

1. Петрова 5, 6–7

Завршна молитва

Посети, Господе, ово место, молимо Те,
и далеко од њега одагнај све замке непријатеља;
нека свети анђели Твоји пребивају с нама и чувају нас у миру,
и нека благослов Твој увек буде на нама;
кроз Исуса Христа, Господа нашега.

Четвртак

Псалам 15 (16)

Кратко читање: следеће или друго прикладно.

Будите трезвени и бдите, јер противник ваш, ђаво, као лав ричући ходи и тражи кога да прождере. Њему се противите, чврсти у вери.

1. Петрова 5, 8–9

Завршна молитва

Бди, Господе љубљени,
са онима који ове ноћи бдију, стражаре или плачу,
и заповеди анђелима Својим да чувају оне који спавају.
Негуј болесне,
даруј одмор уморнима,
укрепи оне који су на самрти,
утишај страдалнике
и смилуј се невољнима;
све ради љубави Твоје, Христе, Искупитељу наш.

Петак

Псалам 138 (139), 1–18

Кратко читање: следеће или друго прикладно.

Бог нас није одредио за гнев, него да задобијемо спасење кроз Господа нашега Исуса Христа, Који је умро за нас, да, било да бдимо или спавамо, заједно с Њим живимо.

1. Солуњанима 5, 9–10

Завршна молитва

Господе Исусе Христе, Сине Бога живог,
Који си у овај вечерњи час лежао у гробу
и тиме осветио гроб
да буде постеља наде свима који се у Тебе уздају:

даруј нам истинско покајање за грехе наше,
који су били узрок страдања Твога,
да, када тела наша почину у праху,
душе наше живе с Тобом у векове.

Субота

Псалам 90 (91)

Кратко читање: следеће или друго прикладно.

Народу Божјем, дакле, остаје суботњи починак; јер ко уђе у Божји починак, и сам почива од дела својих, као што је Бог починуо од Својих. Постарајмо се, дакле, да уђемо у тај починак.

Јеврејима 4, 9–11а

Завршна молитва

Остани с нама, Боже, ове ноћи,
да Твојом снагом
устанемо са новим даном
и радујемо се Васкрсењу Сина Твога,
Исуса Христа, Спаситеља нашега.

Црквени периоди

Адвент — период пред Рождество Христово

Псалам 142 (143)

Кратко читање: следеће или друго прикладно.

Бдите, јер не знате када ће доћи господар куће: увече, или у поноћ, или у петлове, или ујутру; да не би, дошавши изненада, нашао вас где спавате. А што вама говорим, свима говорим: Бдите!

Марко 13, 35–37

Песма Светог Симеона — припев

Сви: Дођи, Господе, и посети нас у миру, да се пред Тобом радујемо чистим срцем.

Завршна молитва

Покрени силу Своју, Боже,
и дођи међу нас.
Исцели ране наше,
утишај страхове наше
и даруј нам мир;
кроз Исуса, Искупитеља нашега.

Благослов

Обнови нас, Боже над војскама;
обасјај нас светлошћу лица Свога
и бићемо спасени.
Благослови нас и сачувај, ове ноћи и свагда.

Рождество Христово — Божић

Псалам 30 (31), 1–5 [19–крај]

Кратко читање: следеће или друго прикладно.

У Њему беше живот, и живот беше светлост људима. И светлост светли у тами, и тама је не обузе.

Јован 1, 4–5

Песма Светог Симеона — припев

Сви: Алилуја. Логос постаде тело, алилуја, и настани се међу нама. Алилуја, алилуја.

Завршна молитва

Благодаримо Ти, Боже,
за дар који си свету дао у Искупитељу нашем;
и као што на крају овога дана певамо славу Твоју,
дај да познамо Његово присуство у срцима нашим,
Њега, Који је Спаситељ наш и Господ,
сада и у векове.

Благослов

Нека нас обгрли љубав Логоса Који постаде тело,
нека Његова радост испуни живот наш,
и Његов мир срца наша;
и благослов Божји нека буде с нама
ове ноћи и свагда.

Богојављење

Псалам 15 (16)

Кратко читање: следеће или друго прикладно.

Јави се благодат Божја, спасоносна за све људе.

Титу 2, 11

Песма Светог Симеона — припев

Сви: Алилуја. Христос, Светлост света, алилуја, јавио је славу Своју. Алилуја, алилуја.

Завршна молитва

Царе над царевима и Господе над господарима,
Ти Који дајеш да засија истинска светлост,
просветли таму нашу сада и довека,
да Те и уснама и животом својим славимо;
јер Ти си Бог наш, сада и у векове.

Благослов

Нека нас живе воде Христове очисте,
нека Дух Свети сиђе на нас,
и благослов Божји нека буде с нама
ове ноћи и свагда.

Велики пост

Псалам 138 (139), 1–18

Кратко читање: следеће или друго прикладно.

Није ли ово пост који изабрах: да разрешиш окове неправде, да развежеш свезе јарма, да пустиш потлачене на слободу и да сломиш сваки јарам? Није ли да гладноме ломиш хлеб свој, а сирوماха без крова уведеш у дом; кад видиш нагога, да га оденеш, и да се не скриваш од свога ближњега?

Исаија 58, 6–7

Песма Светог Симеона — припев

Сви: Христос умре за нас, да, било да бдимо или спавамо, живимо с Њим.

Завршна молитва

Свемогући Боже,
дај да молитвом и подвигом Великога поста
уђемо у тајну страдања Христових;
да, ходећи Његовим Путем,
постанемо причасници славе;
кроз Исуса Христа, Господа нашега.

Благослов

Нека нас Бог благослови,
да се у нама нађу љубав и смирење,
послушност и благодарност,
уздржање, кротост и мир.

Страсно време

Псалам 138 (139), 1–18

Кратко читање: следеће или друго прикладно.

И излићу на дом Давидов и на становнике Јерусалима дух милости и молитве; и погледаће на Онога Кога прободоше, и плакаће за Њим као што се плаче за јединцем, и горко ће тужовати за Њим као што се тужује за првенцем.

Захарија 12, 10

Песма Светог Симеона — припев

Сви: Христос је Сам понео грехе наше у телу Своме на дрво, да умремо греху и живимо за праведност.

Завршна молитва

Свемогући Боже,
док стојимо под Крстом Сина Твога,
помози нам да видимо и познамо љубав Твоју према нама,
да у смирењу, љубави и радости
положимо пред ноге Његове
све што имамо и све што јесмо;
кроз Исуса Христа, Спаситеља нашега.

Благослов

Нека нас Бог благослови,
да се у нама нађу љубав и смирење,
послушност и благодарност,
уздржање, кротост и мир.

Васкрс — Пасхални период

Псалам 103 (104), 1.21–33

Кратко читање: следеће или друго прикладно.

Слуге Јагњетове гледаће лице Божје, и Име Његово биће на челима њиховим. И ноћи више неће бити; неће им бити потребна светлост светиљке ни светлост сунца, јер ће их Господ Бог обасјавати, и цароваће у векове векова.

Откривење 22, 4–5

Песма Светог Симеона — припев

Сви: Алилуја. Господ васкрсе, алилуја, као што је обећао. Алилуја, алилуја.

Завршна молитва

Свемогући Боже,
победом над силама таме
Христос нам је припремио место у новом Јерусалиму;
дај да ми, који смо овога дана благодарили за Његово Васкрсење,
славимо Њега у вечном Граду
чија је Он светлост;
кроз Исуса Христа, Господа нашега.

Благослов

Нека нас благослови Васкрсли Господ Исус.
Нека нас чува и обнавља,
као што обнавља сву творевину.
Нека срца и животи наши одјекују Његовом љубављу.

Од дана после Вазнесења до Педесетнице

Псалам 85 (86)

Кратко читање: следеће или друго прикладно.

Излићу Духа Свога на свако тело; синови ваши и кћери ваше пророковаће, старци ваши сањаће снове, а младићи ваши гледаће виђења.

Јоил 2, 28

Песма Светог Симеона — припев

Сви: Алилуја. Дух Свети, Утешитељ, алилуја, научиће вас свему. Алилуја, алилуја.

Завршна молитва

Дођи, Душе Божји,

и начини у нама пребивалиште и дом.

Нека се тама наша распрши светлошћу Твојом,

и нека се немири наши умире миром Твојим;

нека свако зло буде побеђено љубављу Твојом,

сваки бол преображен страдањем Христовим,

и свако умирање прослављено Његовим васкрслим животом.

Благослов

Нека нас Дух Свети Божји благослови и освети

да будемо посвећени у истини.

Од Празника Свих Светих до петка пред прву недељу Адвента

Псалми као у редовном времену

Кратко читање: следеће или друго прикладно.

Ко претрпи до краја, тај ће се спасти. И проповедаће се ово Јеванђеље о Царству по целом свету, за сведочанство свим народима.

Матеј 24, 13–14а

Песма Светог Симеона — припев

Сви: О преблажени Царе, у дан Суда уброј нас међу изабране Своје.

Завршна молитва

Боже и Оче Господа нашега Исуса Христа,
уведи нас у обиталиште које Син Твој припрема
за све који Те љубе;
даруј нам вољу да сваки дан живимо животом вечним;
нека наше грађанство буде на небесима, са светима,
са свима испуљенима
и са безбројним анђелима,
да хвалимо, славимо и клањамо се Сину Твоме,
Господу нашем Исусу Христу,
Који седи на престолу у векове векова.

Благослов

Нека светлост Христа, Цара свих,
све јаче сија у срцима нашим,
да са свима светима у светлости
и ми светлимо као светила у свету.

Заједнички текстови за спомене светих

Пресвета Богородица Дјева Марија

Псалми као у редовном времену или према црквеном периоду.

Кратко читање: следеће или друго прикладно.

А Марија рече: „Ево слушкиње Господње; нека ми буде по речи твојој.“

Лука 1, 38а

Песма Светог Симеона — припев

Сви: Блажена је она чију је душу пробо мач Крста.

Завршна молитва

Благодаримо Ти, Боже,
за дар који си свету дао у Искупитељу нашем;
и као што на крају овога дана певамо славу Твоју,
дај да познамо Његово присуство у срцима нашим,
Њега, Који је Спаситељ наш и Господ,
сада и у векове.

Благослов

Нека нас обгрли љубав Логоса Који постаде тело,
нека Његова радост испуни живот наш,
и Његов мир срца наша;
и благослов Божји нека буде с нама
ове ноћи и свагда.

Остали светитељи

Псалми, завршна молитва и благослов узимају се као у редовном времену или према црквеном периоду.

Кратко читање: следеће или друго прикладно.

Апостоли и јеванђелисти

Тако, дакле, нисте више странци ни дошљаци, него сте суграђани светих и домаћи Божји, назидани на темељу апостола и пророка, где је крајеугаони камен Сам Христос Исус. У Њему сва грађевина, складно спојена, расте у храм свети у Господу.

Ефесцима 2, 19–21

Мученици

Стави ме као печат на срце своје, као печат на руку своју; јер је љубав јака као смрт, а ревност силна као гроб. Жар је њен жар огњени, пламен Господњи. Многе воде не могу угасити љубав, нити је реке потопити.

Песма над песмама 8, 6–7a

Учитељи вере, епископи и други пастири

Премудрост је праведника водила правим стазама; показала му је Царство Божје и дала му познање светих ствари.

Премудрости Соломонове 10, 10a

Чланови монашких и верских заједница

Исус рече: „Блажени сиромашни духом, јер је њихово Царство небеско. Блажени чисти срцем, јер ће Бога видети.“

Матеј 5, 3.8

За било ког светитеља

Најзад, браћо и сестре, што год је истинито, што год је часно, што год је праведно, што год је чисто, што год је љубазно, што год је на добром гласу, ако има која врлина и ако има што достојно похвале — о томе мислите. И оно што сте научили, примили, чули и видели — то чините; и Бог мира биће с вама.

Филипљанима 4, 8–9

Песма Светог Симеона — припев

**Сви: Даруј нам светлост Своју, Господе,
да, пошто буде савладана тама срца наших,
примимо истинску Светлост —
Христа, Спаситеља нашега.**

Напомена о псалмима: где се бројеви псалама разликују од септуагинтиног (црквеног) бројања, наведена су оба броја; први је црквени, а број у загради следи изворник.